

Co ty máš, babičko?

KVĚTA
SANTLEROVÁ

Co ty na to, babičko?

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Květa Santlerová

Co ty na to, babičko? – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

*Co ty na to,
bábičko?*

Květa Santlerová

© Květa Santlerová, 2023
Illustrations © Pavla Filip Navrátilová, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-264-4982-9
ISBN e-knihy 978-80-264-5023-8 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

Co ty na to, bábičko?

O životě současných babiček vážně i nevážně

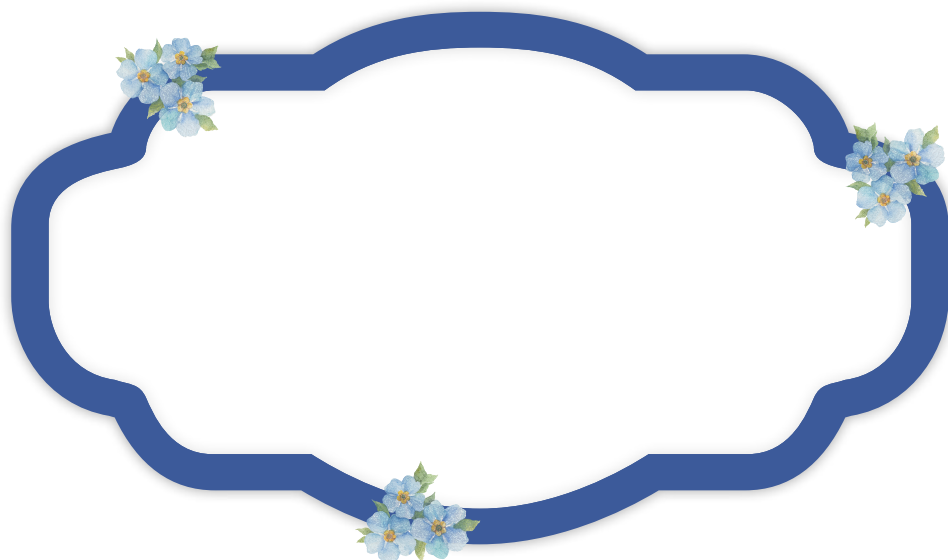
Květa Santlerová

© P R E S S

*Babička je anděl, který má trošku
ošoupaná křídla, ale přiletí vždy,
když ho vnoučata potřebují.*

Věnováno všem babičkám, ale tato kniha patří:

PaedDr. Květa Santlerová (*1955)

úspěšná manažerka a koučka

V roce 1998 založila vzdělávací firmu Santia, kterou řídila více než 20. let. Kromě úspěšné knihy *Ať žije babička* napsala i odborné publikace z oblasti historie písma, brněnského regionu, telemarketingu a společenského chování. Dlouhodobě se věnuje přednáškové činnosti na téma partnerských vztahů a rozvoji ženského potencionálu. Se svým manželem brzy oslaví 50 let společného života. Před 8 lety prošla náročnou transplantací ledviny, ale ani to jí nevzalo chuť do života. Stále aktivně cestuje, maluje a píše. Miluje cyklistiku, výlety se svými pěti vnoučaty a besedy s vtipnými lidmi.

Obsah

Vzpomínky aneb teplo v duši	8
Důchod aneb stříbrný věk	12
Partnerství aneb ve dvou se to lépe táhne	20
Manželství aneb s jedním chlapem 50 let	32
Láska aneb puklé srdce	40
„Dochtoři“ aneb proti věku není léku	50
Konflikty aneb peklo na zemi	62
Vzdělávání aneb boj proti skleróze	72
Svátky aneb radujme se, veselme se	80
Děda aneb na dědečky se nesahá	98
Hlouposti aneb proč zrovna já	106
Krása aneb nenadávej na zrcadlo	114
Cestování aneb cesta je cíl	124
Trip aneb toskánská reportáž	136
Pohoda aneb šťastná žena, šťastný život	150
Kamarádky aneb zlaté holky	156
Příběhy aneb silné ženy-babičky	162
Babička aneb její kouzlo	174

Poděkování

- Celé rodině za podporu.
- Mému muži, za jeho pomoc a trpělivost.
- Vnoučatům Šimonkovi, Kubíčkoví, Mikeškoví, Stelince a Viktorkovi za to, že mi do života přinášejí radost.
- Všem silným ženám, babičkám, které se podělily o své životní příběhy, radosti i starosti.
- Skvělým spolupracovnicím Michele Bystré Radvanové a Pavle Filip Navrátilové, bez kterých by tato kniha nevznikla.

*Vaše autorka (babička pěti vnoučat)
Květa Santlerová*

Vzpomínky

aneb teplo v duši

Milé babičky, bábinčky, kamarádky, dámy, mnohé z vás mě znáte z minulé knihy *At žije babička*, která měla, díky vám, na knižním trhu pěkný úspěch. Moc mě potěšily vaše kladné ohlasy, vděčná slova a krásné e-maily, za které vám moc děkuji. Je to pro mě velká motivace i závazek. Právě vzhledem k vašemu zájmu jsem byla vyzvána (a já mám výzvy hodně ráda), abych napsala knihu druhou s názvem, *Co t y na to, babičko?*

Je to docela těžký úkol a trošku se bojím, abych vaše očekávání nezklamala, ale budu se opravdu snažit. Přísahám, že tuto druhou knihu napíšu upřímně ze srdce, a přitom na vás nepřestanu myslet. Chtěla bych se v ní zamýšlet nejen nad naším současným životem, ilustrovat osudy dnešních babiček, ale také „vyhrabat“ z paměti příběhy, které by vás potěšily a udělaly váš život krásnější.

V pozdějším věku je příjemné se ve vzpomínkách vracet do dob, kdy jsme byly mladé, šťastné a zdravé. Proto někteří lidé tvrdí, že dřív bylo lépe. Ne, ne, nebylo, jen jsme se na život dívaly optikou mladých žen, které vše lehce zvládaly. Nemá cenu neustále brblat na nemoci, drahotu, nezvedené děti a zlé lidi, ale je potřeba hledat v životě to, co je kolem nás pěkné. Já jsem optimista a snažím se na každém člověku, situaci a době najít něco pozitivního. Věřte, že většina lidí je dobrých, jen některým to nikdo neřekl, proto se chovají jako hajzlové (pardon). Jsem šťastná, že jsem prožila dobrý život. Dostala jsem od něj druhou šanci (jsem po transplantaci ledviny) a snažím se ji využít. Mám padesát let hodného muže, dva skvělé syny a pět úžasných vnoučat. Moc si toho vážím a takové štěstí přeji i vám.

Člověk má litovat jen toho, co neudělal, a nelitovat toho, co udělal, protože i ty špatné chvíle mají v životě význam a něco nás chtějí naučit. I když někteří lidé jsou nepoučitelní! Berou si stále nevhodné partnery nebo opakují stejné chyby – půjčují peníze špatným lidem, věří podvodníkům, berou si nesmyslné půjčky a tak podobně.

Pojďme ale raději vzpomínat na ty milé okamžiky, které jsme v životě zažily. Zkuste to se mnou a věřím, že se budete hned cítit lépe.

Já osobně moc ráda vzpomínám na:

- doby, kdy jsem trávila prázdniny se stařenkou a stařečkem v malé dědině v Hostějově,
- čas, kdy jsem s kamarádkami bezstarostně litala po parku v Litvínově a neustále se něčemu chechtala,

- studentská léta v Kyjově, kdy jsem se seznámila s manželem a prožívala svou první velkou lásku,
- svobodný studentský život na kolejích v Brně,
- náš maličký jednopokojový byt v Uherském Hradišti, kde jsme začínali, nebo na první zaměstnání na Základní škole v Polešovicích,
- první auto, které neustále stávkovalo a opravy neměly konce,
- období, kdy byly moje děti malé, objímaly mě a pusinkovaly před spaním,
- naše výlety po nádherné České republice, ale i za poznáním cizích zemí,
- všechna společná setkání a oslavy svátků, Vánoc, Velikonoc nebo společné dovolené,
- úspěchy v práci a přátelství se zajímavými lidmi,
- krásné chvíle, které jsem prožila se svými vnoučaty...

Takové pěkné vzpomínky vám udělají teplo v duši a zahřejí vás, i když je venku velká zima. Nemusíte si dávat ani kabát, ani šampričku něčeho ostrého (i když jedna neuškodí), ale zabalte se do hřejivých vzpomínek jako do jemné deky a uvidíte, že vám bude teploučko.

Jednou jsem byla na svatbě, kde kněz věnoval mladému páru pěknou dózičku s víčkem a poradil jim:

„Za milou, výjimečnou chvíli, kterou spolu prožijete, hodte do ní korálek nebo malinký kamínek jako památku. Za nějakou dobu se na lahvičku podívejte a poděkujte si za to, že spolu žijete hezký život.“

Sympatický duchovní se nám svěřil, jak ho trápí, když k němu chodí lidé, kteří se chtějí rozvést kvůli malichernostem a jen si na sebe stěžují.

„Když s nimi začnu rozebírat jejich minulý život, nakonec zjistíme, že tam byla spousta pěkného a jen občas přišla bouřka, která zastínila vše dobré. A také novomanželům zdůrazňuji, aby si vážili toho nejdůležitějšího – zdraví i rodiny a byli vděční za všechno, co mají.“

Prostě by bylo fajn, kdybyste si u čtení této knihy uvědomily, že život je krásný a krátký. Já tyto své vzácné chvílky pro zahřátí občas házím na papír a ráda se s vámi o některé podělím.

Jinak vás na dálku objímám a přeji vám, abyste zažily ještě spoustu pěkných let a radovaly se i z maličností.

Důchod

aneb stříbrný věk

Život pádí jako splašený kůň. Někdy skáče přes hodně vysoké překážky, prohání se po rozkvetlých loukách a je plný radosti. Jindy padá únavou a má pocit, že tu zátěž, kterou má na svém hřbetě, už neunes. Některé životní závody lehce vyhrává, jindy utrpí těžkou prohru, ze které se dlouze vzpamatovává. Ano, je to tak.

Vzpomínám si, že jsem si jako malá holka přála, abych už byla „velká“. Abych si mohla dělat, co chci, mohla ponocovat a nemusela nikoho poslouchat. Jak já se tomu dnes směji! Kdybych jen tušila, že vlastně budu celý život někoho „poslouchat“ a čeká mě spousta práce a povinností, asi bych tak do dospělosti nespěchala.

Ještě před nedávnem jsem byla hubená holčička, veselá studentka, mladá maminka, úspěšná podnikatelka, zralá žena (to bylo období, kdy jsem si říkala „mládí pryč a do důchodu daleko“) a najednou juk – a důchod byl tady. Teď jsem zasloužila babička pěti vnoučat. Mám pocit, že zejména za posledních dvacet let mi všechno strašně rychle uteklo. Taky to tak cítíte? Ale s tím se nedá nic dělat. To je jedna z mála životních spravedlností, že stárneme všichni.

Plány do důchodu

Mnohé z nás se na důchod nemohou dočkat a netrpělivě počítají dny, kdy konečně zůstanou doma. Je to ale životní období, o kterém míváme zkreslené představy, když si říkáme, že budeme:

- mít čas na vnoučata a na zahrádku
- jezdit na výlety a chodit do divadla
- si užívat, odpočívat a spát
- si číst

Ale člověk míní a Pánbůh mění. V důchodě jsme obvykle tak vytížené, že na své koničky nemáme vůbec čas.

Znám taky lidi, kteří se upínají k důchodu celý život. Syn od mé známé už v pětadvaceti letech prohlašoval, že se napracoval dost a do konce života nic dělat nebude. A docela se mu to dařilo. Chvilinku pracoval, pak marodil nebo byl na protidrogovém léčení, snažil se získat všechny možné a nemožné podpory a v pohodě se proflákal až do svého vysněného důchodu.

Dnes pláče: „Ten stát je hajzl, neumí se postarat o svoje občany, z toho důchodu se nedá vyžít!“

Kdyby nebydlel u své staré matky, která ho živí, nemohl by si opravdu koupit denně dvě krabičky cigaret a deset piv. Pravda, je to chudáček.

Další skupinou jsou lidé, kteří si celý život slibují, co v důchodě všechno udělají, kolik toho přečtou, kam se vydají do zahraničí, co vybudují na zahradě, co změní ve svém životě a jak si konečně budou užívat. Neustále škudlí, nic si nedopřejí. Žijí budoucností, které se mnohdy ani nedožijí, nebo jim nemoci nedovolí dělat jejich vysněné činnosti. Takové sny se pak nikdy nenaplní. Proto je nutné nejen pracovat, ale už v průběhu života si dělat radosti a umět odpočívat.

Moje maminka, když měla kolem osmdesátky a zhoršilo se jí zdravíčko, mě varovala: „Děvčico, neboň se tak. My sme znali enom dřinu a moc sme si teho života neužili, a co z teho?“

Bohužel, některé zkušenosti jsou nepřenositelné. Já jsem ji samozřejmě neposlechla a honila se dál, ale nyní kolem sedmdesátky se s mužem snažíme, abychom zvolnili, žili pěkný pohodový život, cestovali, užívali si, navštěvovali kamarády... Ale občas to s naší aktivitou „přepískneme“. Chceme zvládnout i práce, které jsou nad naše síly, a pak si lížeme rány a skučíme, jací jsme pitomci.

Některé ženy se důchodu děsí a kreslí si katastrofické scénáře:

„Proboha, to už je konečná, čekárna na smrt. Když si představím, že budu celý den sedět doma se svým starým, jímá mě hrůza. Musím si najít nějakou brigádu, abych alespoň jednou nebo dvakrát týdně vypadla z baráku, nebo mě z toho jebne.“

„Mám spoustu krásného oblečení, a kam v tom budu chodit, na zahradu? Moje kámošky přešly z pracovního ‚casual‘ stylu na takzvané ‚domácí pohodlné oblékání‘. To znamená, že doma nosí vytahané tepláky a legíny, k tomu mají seprané staré svetry nebo rozgajdané haleny, ve kterých ty báby vypadají jako vzducholodě. To já teda nechci.“

„To budu sedět s ‚holkama‘ na lavičce a kmit holuby, povídat si o nemocech a dělat služku mladým?“

Prostě se důchodu bojí a chtějí odejít z práce na odpočinek co nejpozději.

Znám ženy, které když se dozvědí, že musí odejít do důchodu, zhroutí se jim celý svět. Mojí sedmdesátileté kamarádce vloni naznačil ředitel školy, že už ji nebude v dalším roce potřebovat, a ona se z toho opravdu sesypala.

Sice mu již pět let každoročně vyhrožovala, že odejde, ale když to doopravdy přišlo, byl to pro ni šok. Onemocněla z představy, že už ji škola, které obětovala život, nepotřebuje. Je pravda, že byla oblíbená, výborná kantorka, online výuku zvládla lépe než její mladší kolegyně, ale pan ředitel chtěl omladit kolektiv. A tomu rozumím. Nakonec to není tak horké. Ředitel ji stále volá na zástupy a ona má teď více času na svá krásná vnoučata.

Umění odejít

Někteří lidé neumějí odhadnout čas, kdy je potřeba odejít ze zaměstnání.

Na fakultě jsem učila s kolegyní, o které studenti posměšně říkali, že neudrží tužku ani moč. Byla hodná, ale bohužel roztomile popletená. Měla světlé chvílky, kdy uplatňovala svůj dřívější šarm a znalosti. Pak ale nastávaly momenty, kdy nenašla učebnu nebo přednášela stejnou látku třikrát. Z dříve uznávané odbornice se stala „bába popleta“.

„Já se zblázním z naší babky,“ rozhorleně začíná rozhovor moje známá.

„Co vám, Evi, udělala?“ ptám se zvědavě.

„Představte si, je strašně dotčená, že ji v osmdesáti letech přeřadili ze záchranky na pohotovost.“

Musím se potutelně smát: „To je neskutečná ženská!“

„Jo, to jo, ale není soudná. Ona je sice zdravá jako řepa, ale její kolega mi říkal, že v padesáti má co dělat, aby on vyběhl do čtvrtého patra bez výtahu, a co teprve ona v osmdesáti. Prý její kolegyně mají dilema, jestli nejdřív vynést nahoru doktorku, nebo nosítka.“

„Já vím, ona bez té práce nemůže být,“ vyjadřuji pochopení.

„Prosím ji, aby zůstala doma, po smrti manžela bych občas potřebovala hlídat moje rošťáky, ale ona na to není. Vždycky měla na prvním místě práci a tam i umře.“

V některých profesích to s takovými lidmi přestává být sranda, a jde dokonce o život.

Jeden z našich lékařů ordinuje i po osmdesátce a šeptá se, že kdyby tam neměl sestřičku, tak je polovina jeho pacientů mrtvých. Naopak je spousta lidí, kteří jsou i ve vysokém věku báječní. Moje snacha pracuje u pána, který onehdy oslavil osmdesátku a stále skvěle řídí svou firmu.

Nedávno jsem viděla dokument o operní zpěvačce Soně Červené, která ve svých devadesáti hrála divadlo a cestovala po celém světě. Její duševní svěžest, módní styl a vystupování na mě zanechaly hluboký dojem. Oblíbená herečka Jiřina Bohdalová po devadesátce zkouší v divadle, moderuje a hraje ve filmech. Je to prostě „Nesmrtelná teta“. Určitě znáte takové hrdiny i ze svého okolí. Každému to ale nadělil Pánbůh jinak.

Je smutné, když vidíme některé seniory, kteří se drží zuby nehty svých pozic nebo funkcí, na které už nestačí. Někdy je to komické, jindy k pláči. Každý z nás by měl vědět, kdy je správný čas odejít.

Dnes se doba odchodu ze zaměstnání prodlužuje a jsou mezi námi velké rozdíly. Některé ženy odcházejí do důchodu kolem šedesátky, jiné pracují téměř do osmdesátky.

Moje mamka a tchyně odešly do důchodu v padesáti pěti letech, což tenkrát byly ženy v plné síle. Obě tvrdě pracovaly i nadále, měly „latifundie“, tedy zahrádky a pole, na kterých bylo práce a práce. V zimě chodily na brigády, pletly svetry na vnučata, stále něco vyráběly, vymýšlely, vařily, pekly, uklízely, byly to velmi aktivní babičky a práce jim dávala smysl života. Moje mamka byla velice nešťastná, když začala ztrácet zrak a nemohla téměř nic dělat, protože na to neviděla. Přestal ji bavit život.

Na odchod do důchodu bychom se měly psychicky připravit. Je to opravdu velká životní transformace. Změní se nám denní rytmus, příjem, stravování, oblékání a sociální skupina lidí, se kterými se budeme stýkat...

stříbrný věk

Hup, šup a najednou jsem důchodkyně – hrozná! Zjistila jsem, že mně osobně dělá velký problém, když někde hlásím své povolání a mám vyslovit – starobní důchodce. Je mi to velmi nepříjemné, ale jak jinak tuto roli pojmenovat?